

L'home que va vèncer

MANUEL CUYÀS

EL PUNT, 12/04/10

La Fundació Rafael Campalans vinculada al PSC acaba de publicar les memòries de Joan Reventós en una edició magnífica. El llibre es titula Tal com ho vaig viure (1927-1958) i a part de les pàgines pròpiament memorialístiques inclou textos de persones que van conèixer el líder històric dels socialistes catalans i un plec de fotografies de gran qualitat.

Les memòries s'acaben al 1958 perquè Joan Reventós i Carner (Barcelona, 1927-2004) es va posar malalt molt abans de poder-les acabar i d'enfocar els anys decisius de la seva lluita política en contra de Franco i en favor de la unitat dels socialistes catalans, la fundació del PSC, l'època de la transició, la seva concurrència a les eleccions del 1980 i el seu accés a la presidència del Parlament, entre altres episodis d'una vida molt rica en defensa de la democràcia i de Catalunya. Per sort, Reventós ens ha deixat molts altres textos reflexius o de records, alguns recuperats per la mateixa Fundació Campalans i uns altres, com el relat sobre el seu càrrec d'ambaixador d'Espanya a París, publicats per editorials convencionals.

El llibre es va presentar dijous passat a la sala d'actes de la Pedrera. A la taula seien el president de la Generalitat i primer secretari del partit fundat per Reventós, José Montilla; el president del PSC i de la Fundació Rafael Campalans, Isidre Molas; l'eurodiputat i successor de Reventós en la candidatura socialista a presidir la Generalitat, Raimon Obiols; l'advocat i amic personal de l'homenatjat, Francesc Casares, i el fill gran de Joan Reventós, Manuel.

Casares va dir del llibre que «no solament il·lustra la història, sinó que fa història» i que retrata nítidament el fort compromís ètic del seu autor, del qual va afirmar que «admirava igual que estimava».

El fill, Manuel Reventós, es va emocionar explicant dues anècdotes viscudes amb el seu pare. Una, la del dia que, sense entendre res perquè era molt petit, va acompanyar el pare a la comissaria, on havia d'anar diàriament a signar. L'altra, la visita a les obres d'un pont, moment en què va pensar que el seu pare era també un constructor de ponts: «Els ponts del diàleg, els que costen més de fer.»

Raimon Obiols va resseguir breument la trajectòria vital de Reventós per acabar afirmant que «va ser un vencedor, un home que va guanyar», ja que els seus somnis de lluitador per la democràcia i Catalunya es van complir.

El president de la Generalitat, José Montilla, nascut a Iznájar, Còrdova, va dir que si Joan Reventós era catalanista per naixement, va ser un demòcrata per necessitat vital i un socialista per elecció. Va recomanar als assistents que, d'aquestes memòries inacabades que són «patrimoni de tots els catalans», triessin aquelles pàgines que presenten el seu autor com un aprenent de socialista. Hem anat a trobar aquestes pàgines. Entre altres coses, diuen:

«Tinc dificultats per explicar, cinquanta anys després, el camí que em menà al socialisme... Sóc conscient que amb el pas del temps se'm difuminen les causes que em van ajudar a decantar-me per aquesta opció. Tal vegada sigui una racionalització a posteriori, però tinc la

convicció que els darrers anys d'estudiant a la Facultat de Dret havien assentat en mi unes conviccions radicals basades en: la igualtat del gènere humà; la consciència de la persona com a subjecte de drets i deures; la identitat nacional del meu poble i el meu país, Catalunya; la democràcia, basada en les llibertats individuals i nacionals, com a millor sistema polític, i un sentiment difús però creixent que em feia sentir la necessitat d'assumir responsabilitats envers la meua col·lectivitat. Uns imperatius ètics? Si voleu, crec que sí que ho eren. Totes aquestes conviccions estaven basades en uns imperatius ètics, i, encara més, en una motivació ètica radical que influiria notablement en la meua presa de decisions...» Tot seguit, Reventós enumera experiències viscudes que el van fer conscient de les desigualtats socials i cita les influències, personals o a base de lectures, que van conformar el seu ideari. «L'alegria de retrobar Reventós», va exclamar Montilla, abans de, com a mena d'homenatge, fer vots perquè l'Estatut surti indemne gràcies a la unitat dels catalans, una unitat que Reventós també va predicar.

El llibre, que anat a cura de Raimon Obiols, Jordi Font i Rafael Pascuet, conté textos de Josep Maria Ainaud de Lasarte, Francesc Casares, Josep Maria Castellet, José Antonio Linati, Alberto Oliart, Ramon Porqueras, Hilari (Ernest) Raguer i Leopoldo Rodés, tots amics de Joan Reventós. El volum es tanca amb epíleg i resum del periodista i historiador Josep Maria Sòria.

La sala d'actes de la Pedrera es va omplir. Hi eren, entre molts altres i a més a més de familiars de Reventós, Pasqual Maragall, Narcís Serra, Joaquim Nadal, Marina Geli, Manuela de Madre, Antoni Castells o Higiní Clotas. I Heribert Barrera i Joan Rigol, que, com el mateix Reventós, van presidir la cambra legislativa catalana.

Les darreres línies que Joan Reventós va escriure abans que la malaltia li impedís continuar són les que segueixen. Parla de la presentació diària a comissaria després d'haver estat a la presó i diu: «Aquesta situació, amb signatura en un llibre de registre, es va perllongar durant gairebé quatre anys. Era fins i tot divertit veure com (els agents) saludaven ostensiblement, d'acord amb el reglament dels policies armats, el meu fill Manuel, de tres anys, quan passejàvem pel passeig de la Bonanova o la plaça de Sarrià.»